

Po mnenju generalnega pravobranilca Y. Bota mora letalski prevoznik oskrbeti potnike, katerih let je bil odpovedan zaradi izrednih razmer, kot je zaprtje zračnega prostora zaradi izbruha ognjenika Eyjafjallajökull

Pravo Unije ne določa niti implicitne oprostitev niti implicitne omejitve – časovne ali finančne – te obveznosti oskrbe potnikov (nastanitev, obroki hrane, osvežilni napitki)

Letalski prevoznik mora potnikom zaradi odpovedi leta na podlagi prava Unije¹ ponuditi pomoč in plačati odškodnino. Kar zadeva obveznost pomoči in zato da zadovolji takojšnje potrebe potnikov, mora letalski prevoznik ob upoštevanju čakalnega časa brezplačno ponuditi osvežilne napitke in obroke hrane, po potrebi pa tudi nastanitev v hotelu ter prevoz med letališčem in krajem nastanitve ter dati na voljo sredstva za komunikacijo s tretjimi osebami. Letalski prevoznik mora to obveznost izpolniti tudi, kadar je bil let odpovedan zaradi izrednih razmer, to je tistih, ki se jim ne bi bilo mogoče izogniti, tudi če bi bili sprejeti vsi ustrezni ukrepi. Nasprotno pa letalskemu prevozniku ni treba plačati odškodnine, če lahko dokaže, da je bil let odpovedan zaradi takih razmer.

Po izbruhu islandskega ognjenika Eyjafjallajökull je bil zračni prostor v večjem delu severne Evrope – vključno z irskim in britanskim – med 15. in 23. aprilom 2010 zaprt zaradi nevarnosti, ki jo je predstavljal ognjeniški prah. Zračni prostor več držav članic, iz katerih in v katere je opravljala lete letalska družba Ryanair, je bil nato do 17. maja 2010 večkrat občasno zaprt.

D. McDonagh je bila ena od potnikov, katerih let med Farom in Dublinom, določen za 17. april 2010, je bil odpovedan zaradi izbruha ognjenika. Leti med Irsko in celinsko Evropo so se nadaljevali šele 22. aprila 2010, D. McDonagh pa se je nazadnje lahko vrnila na Irsko 24. aprila 2010. Meni, da ji družba Ryanair ni ponudila potrebne pomoči in ji mora zato plačati nadomestilo ali odškodnino skoraj 1130 EUR, kar ustreza njenim stroškom prehrane, nakupa okrepčil, nastanitve in prevoza.

Dublin Metropolitan District Court (Irska), ki odloča o sporu, Sodišče v bistvu sprašuje, ali je zaprtje zračnega prostora zaradi izbruha ognjenika zajeto s pojmom „izredne razmere“, zaradi česar bi moral letalski prevoznik zagotoviti oskrbo potnikov, ali pa spada v kategorijo, ki presega te izredne razmere, tako da je prevoznik oproščen obveznosti oskrbe potnikov. V teh okoliščinah je Sodišče tudi pozvano, naj se med drugim izreče o vprašanju, ali mora biti obveznost oskrbe finančno ali časovno omejena.

Generalni pravobranilec Yves Bot je najprej opozoril, da pojem „izredne razmere“ v pravu Unije ni opredeljen. Pojasnil je, da je njegov obseg treba določiti ob upoštevanju običajnega pomena pojma v vsakdanjem jeziku, konteksta, v katerem se uporablja, in ciljev, ki jim sledi ureditev, katere del je. Ta pojem v vsakdanjem jeziku označuje vse okoliščine, nad katerimi letalski prevoznik nima nikakršnega nadzora. Gre namreč za dogodek, ki ni značilen za običajno opravljanje dejavnosti letalskega prevoznika in ki ga ta zaradi njegovih značilnosti ali izvora ne more nadzorovati. Generalni pravobranilec meni, da morajo biti vsi dogodki, ki izpolnjujejo ta merila, zajeti z istim

¹ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

pojmom, pri čemer ni prostora za kategorijo „posebej izrednih“ dogodkov, ki bi izključevala vsakršno obveznost letalskega prevoznika.

To analizo potrjujeta tako cilj zakonodaje Unije s tega področja – in sicer visoka raven letalskih potnikov – kot kontekst, v katerem se pojavlja in za katerega je značilna še posebej velika ranljivost potnikov, ki obtičijo na letališču zaradi izrednih razmer.

Po mnenju generalnega pravobranilca je zakonodajalec Unije prav zato menil, da mora obveznost oskrbe v nasprotju z obveznostjo plačila odškodnine, ki jo mora izpolniti letalski prevoznik – in ki je izključena, če dokaže, da je bil let odpovedan zaradi izrednih razmer, ki se jim ni bilo mogoče izogniti – veljati ne glede na dogodek, ki je povzročil odpoved, in ne glede na morebitno odgovornost letalskega prevoznika. Generalni pravobranilec v zvezi s tem meni, da je oskrba letalskih potnikov še toliko pomembnejša in bistvenejša, če je bil njihov let odpovedan zaradi izbruha ognjenika, ki je povzročil zaprtje zračnega prostora več držav članic, in to za več dni, tako da so bili nekateri potniki prisiljeni ostati na letališču in so pogosto daleč od doma čakali na ponovno odprtje tega zračnega prostora.

Generalni pravobranilec je zato ugotovil, da se okoliščine, kot je zaprtje zračnega prostora zaradi izbruha ognjenika, štejejo za izredne razmere v smislu prava Unije.

Poleg tega je generalni pravobranilec, potem ko je opozoril, da evropska zakonodaja ne vsebuje implicitne časovne ali finančne omejitve obveznosti oskrbe potnikov, pojasnil, da je oskrba še zlasti pomembna ob izrednih razmerah, ki trajajo dlje časa. Prav kadar je čakanje zaradi odpovedi leta še posebej dolgotrajno, je treba poskrbeti, da ima letalski potnik, katerega let je bil odpovedan, ves čas čakanja dostop do najnujnejših izdelkov in storitev. Omejitev obveznosti oskrbe bi evropski zakonodaji odvzela polni učinek, saj bi bili zadevni letalski potniki po nekaj dneh prepuščeni sami sebi.

Po mnenju generalnega pravobranilca ta ugotovitev zlasti glede na načeli sorazmernosti in prepovedi diskriminacije ne more vzbuditi dvomov o veljavnosti evropske zakonodaje. Obveznost oskrbe, ki jo imajo letalski prevozniki, ni nesorazmerna, med drugim zato, ker lahko ti nastale stroške prenesejo na ceno letalske vozovnice. Poleg tega je družba Ryanair to prakso že začela, ko je aprila 2011 uvedla posebno dajatev, da bi izravnala stroške, ki so ji nastali zaradi oskrbe potnikov, katerih let je bil odpovedan zaradi izbruha islandskega ognjenika.

Generalni pravobranilec meni, da obveznost oskrbe tudi ni v nasprotju s splošnim načelom prepovedi diskriminacije, saj različni načini prevoza glede na pogoje uporabe niso med seboj zamenljivi. Položaj podjetij, ki opravljajo dejavnosti v vsakem od teh različnih sektorjev prevoza, zato ni primerljiv. Poleg tega so na področju letalskega prevoza potniki, katerih let je odpovedan ali ima veliko zamudo, v objektivno drugačnem položaju kot potniki, ki uporabljajo drug način prevoza, če se pojavijo enake motnje.

Zato generalni pravobranilec Sodišču predlaga, naj odgovori, da evropska zakonodaja ne vsebuje niti implicitne oprostitev niti implicitne omejitve obveznosti oskrbe potnikov, katerih let je bil odpovedan zaradi izrednih razmer. Ta ugotovitev ne vzbuja dvomov o veljavnosti te zakonodaje.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Dolžnost generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predstavijo predlog za rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodišče zdaj začenja posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe sodiščem držav članic omogoča, da v okviru sporov, ki jih obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki predstavitve sklepnih predlogov so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106